

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55—40, József 68—88.

MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP

Előfizetési árak: Egész évre 360 K.
Félévre 190 K. Negyedévre 100 K.
Egyes szám ára — — 10 korona.

Budapest, 1922.

III. évfolyam, 51. szám.

Vasárnap, december 17.

Rend és jogrend.

(*) Ne is csodálkozzál, jó magyarom: a kettő — rend és jogrend — két különböző dolog. Rendet akar az országban minden valamirevaló magyar ember, aki megkóstolta a forradalmak áldásait és a szociális termelés gyümölcseit. Rendet akar Bethlen István és a keresztény kisgazda-, földműves és polgári párt is, hogy többé ne forghassa föl senki az országot. Eleget szenvedtünk az összeomlás után, szétszaggatták ezeréves or-

szágunkat, vérbe fojtották életünket a népbiztosok haramiái s most is a sok forradalom levét isszuk a nagy drágaság és nyomorúság közepette.

Józan ésszel azt lehetett csak gondolni, hogy mindenki örül, ha a kormány törvény útján gondoskodik a rend föntartásáról. Eddig kivételes hatalma volt a kormánynak a közrendre veszélyes alakok — jobbra titkos kommunista agitációt űző és valutaspekulációból és csalásból élő emberek — lefűlésére. Miután a kivételes hatalom most megszűnik, a kormány törvényben akarja szabá-

A görög forradalom bossúja.

Képünkön a görög forradalmárok által elítélt államférfiak csoportját mutatjuk be a törvényszéki tárgyaláson. 1. Gudas tengernagy (életfogytiglani fegyház). 2. Baltazzi miniszter (agyonlőtték). 3. Stratigos tábornok (életfogytiglani fegyház). 4. Gunaris miniszterelnök (agyonlőtték). 5. Stratos miniszter (agyonlőtték). 6. Theotoris követ (agyonlőtték). 7. Protopapadikis miniszter (agyonlőtték).

lyozni a közrendre ártalmas alakok elleni rendszabályokat. Szóval a kormány a tág hatalomkör helyett, amellyel eddig rendelkezett, meg akarja szorítani a maga hatáskörét törvényileg a fölforgatók ellen. Ki ne helyeselné ezt a szándékot?!

Hát azok nem helyeslik, akik mindig «jogrend» után kiabáltak. A szovjetparlamentbe került hősei és a velük szövetkezett rassai-vázsonyilegények, akik a keresztény Magyarország kialakulását minden eszközzel meg akarják akadályozni. Nekik nem kell a rendről szóló törvény, nekik jogrend kell. A volt népbiztoshelyettesek, akiknek egy szavuk se volt a vörös diktatura ellen, sőt abban résztvettek, most háborognak, mert törvény alapján akarja a polgári kormány föntartani a rendet. S velük egy követ fújnak Rasch-Rassai és Weiszfeld-Vázsonyi, akiknek csak a «jogrend» kell. Ebből következtethetünk, milyen lehet az a jogrend.

Ha nekik legjobban az fáj, hogy vörös izgatás és az uzsorás piócák ellen hathatósabb eszközökkel rendelkezik a nemzeti kormány, akkor az ő jogrendjük aligha a keresztény magyarság jogrendje, hanem az a liberális jogrend, mely a pénzt teszi legnagyobb úrrá minden fölött s mely végül is a szociális termelésben végződik. A magyar nép ebből a jogrendből nem kér többé, hanem elvárja Bethlen Istvántól és a nemzetgyűléstől, hogy férfiasan védjék meg a rendet s ne álljanak el a rendnek törvény útján való védelmétől!

Budapest, december 16.

Jó tanulók. A nemzetgyűlésen Bogyá János képviselő nagyon találóan festette a forradalmi idöket s különösen a proletárdiktaturát. Már e miatt is nagyon izgultak a nagyságos szociáldemokrata képviselő urak. Nem csöda, hiszen elégszer kijelentették, hogy nekik semmi közük a proletárdiktaturához. *Hogyan fájna nekik, mikor a proletárdiktaturát bántják?!* Mikor aztán Bogyá János arra mutatott rá, hogy a sok apró vörös betyárt lecsukták, azok pedig, akik részesei voltak a rémuralom szerzőségében — mint a szovje.parlament tagjai — a nemzetgyűlésen ülnek, veszett düh tört ki az elvtárs nagyságos urak körében. Pedig ez csak egyszerű igazság. Még jellemzőbb, hogy dühükben mi mindent ordítottak Bogyá felé. «Csirkefogó! Gazember! Pfuj! Piszkos disznó! Mocskos fráter! Leköpní való! Totvaj! Bűdös disznó!...» — s még egy tucat szellemi produkció, melyet a papiros már nem bír el. *Úgy-e, milyen szép kifejezések ezek!?* Míg a vörös nagyságos urak be nem kerültek a parlamentbe, ott ilyeneket nem is lehetett hallani. De hallottuk bizony ezeket másutt: a «Vörös Ujság»-ban. Ha visszaemlékszünk, ezeket a kifejezéseket naponta lehetett olvasni a «Vörös Ujság»-ban. Ott tanulták ezt a parlamenti nyelvezetet az elvtárs nagyságos urak. Igazán jó tanítványai a «Vörös Ujság»-nak, hogy még három év után se felejtették el mindennapi leckéjüket!

*

A földreform mielőbbi végrehajtásához ragaszkodik a kormány. A Kisgazda-, Földműves- és Polgári Párt külön értekezleten tárgyalta a panaszokat, hogy legtöbb helyen nagyon késik a földreform végrehajtása.

A bíróság lassan tudja csak lebonyolítani a nagy munkát. Ezt kihasználják a baloldali radikálisok, köztük a nemzetközies is, arra, hogy a jalusi népet hecceljék, hogy nem lesz semmi az egész reformból s a kisgazdapárt csak ámtítja a földkérdöket. Blokkot alakítanak a szocialisták részvételével, hogy majd ök csinálnak reformot. A Kisgazda- és Földműves Párt értekezletén Szabó István földművelésügyi miniszter ismertette az újabb adatokat s bejelentette, hogy a gazdasági elügyelők — száz falut kivéve — mindenütt befejezték a reform előkészületeit. Utasítást kaptak, hogy szigorúan támogassák a törvény végrehajtását. A kishérletekkel együtt eddig egy millió holdnál több föld jutott a kismemberek kezére. Bethlen István miniszterelnök pedig kijelentette, hogy a kormány nem türi a reform késleltetését s igenis mindent megtesz, hogy gyorsan végrehajtsák. A párt panaszbizottságot szervezett, hogy az minden község ügyét a földművelésügyi kormány útján a bíróságnál orvosoltassa. Örülünk, hogy a párt ilyen komolyan kezébe vette a dolgot, mert mi a radikális-szocialista uraktól nem várunk földreformot. Láttuk, milyent akartak ök csinálni, mikor uralmon voltak. A nagybirtokokat állami tulajdonná s a cselédséget jobbágyokká nyilvánították, sőt a kisgazdák birtokait is később kommunizálni akarták. Pedig eleinte földosztást ígértek. Még egyszer nem ülünk föl nekik.

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

Kállay Tibor pénzügyminiszter a nemzetgyűlésen be-terjesztette törvényjavaslatát az 1922/23. költségvetési év első hat hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló törvénycikk hatályának 1923 június hó végéig való meghosszabbításáról. Ez a törvény ugyanis, amelynek értelmében a nemzetgyűlés a kormánynak költségvetési felhatalmazást adott, 1922 december 31-én lejár és mivel a kormány a rendes állami költségvetést még nem nyujthatta be, kénytelen volt ismét

hat hónapra költségvetési felhatalmazást kérni.

A pénzügyi bizottság ezt az úgynevezett indennitási javaslatot már letárgyalta és a nemzetgyűlés nyomban megkezdte a javaslat tárgyalását.

A közadók kezeléséről szóló javaslat tárgyalása során a pénzügyminiszter bejelentette a Házban, hogy az új adó-törvények végrehajtása szépen halad előre. A földadó befizetésénél igen szép eredményeket értünk el és az első negyed-évben, a kedvezményes befizetésekkel együtt a földadó nyolc-*van* százalékát fizették be. A pénzügyminiszter szükségesnek tartja, hogy

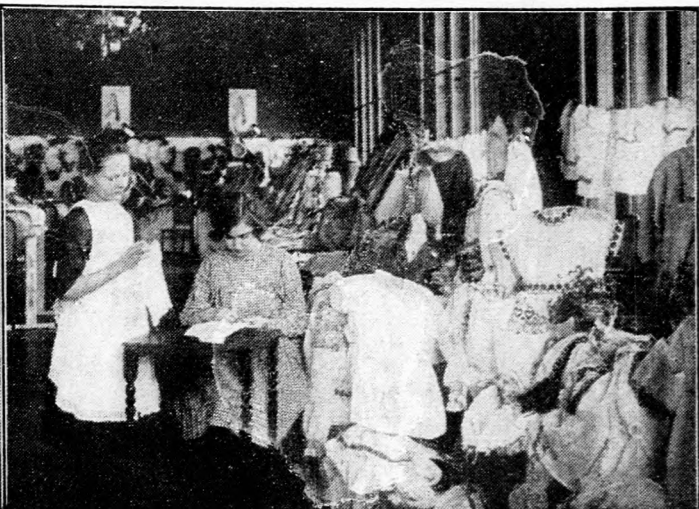
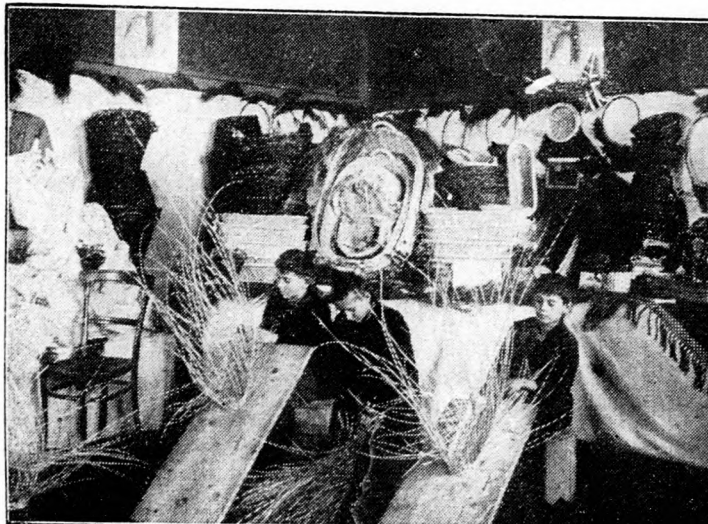
mindenütt legyen egy adóügyi jegyző

és ahol még nincs, legyen egy közeg, aki csak ezzel foglalkozik.

A nemzetgyűlés egyhangúlag megszavazta

a soproni népszavazás emlékének törvénybeiktatásáról

szóló javaslatot. Bethlen István gróf miniszterelnök beszédjében rámutatott, hogy a soproni népszavazással bebizonyosodott, mennyire hamis az a feltevés, amelyből a trianoni szerződés kiindult és evvel a népszavazással megdőlt a trianoni szerződés erkölcsi alapja. A trianoni szerződés ugyanis azon a gondolaton épült fel, hogy Magyarországon mindenki, aki nem magyar anyanyelvű, nem ragaszkodik hazájához. Sopron hazafisága erősebb volt, mint a trianoni szerződés erőszaka. A vita során Csik József a Ház osztatlan helyeslése között hangsúlyozta, hogy a nyugatmagyarországi felkelöket a nemzetgyűlés részéről is a legnagyobb elismerésben kell részesíteni.

Az angolok által fönntartott gyermekfoglalkoztató műhelyek kiállítása a főrendiházban.

Rakovszky Iván belügyminiszter beteresztette a közrend fokozottabb biztosítását

célzó törvényjavaslatát, az egyes szakminiszterek a kivételes hatalom megszűnésével szükségessé vált rendelkezésekről nyújtottak be javaslatokat, *nagyatádi Szabó István* pedig több törvényjavaslatot terjesztett elő a gazdasági munkásházak építésének állami támogatásáról, a peronoszpóra és más növényi betegségek védőszerének forgalombahozataláról, a bor hamisításáról, a fűszer, a paprika és különböző gyógy- és ipari növények forgalombahozataláról, a lakosság édes tejjel való ellátásának biztosításáról, a mezőgazdasági kishaszonbérletekről és a legelőkre vonatkozó jogviszonyok szabályozásáról, a mezőgazdasági haszonbérletekről és gazdasági adók módosításáról, valamint az erdő- és faügyek körében szükségessé vált egyes rendelkezésekről.

+MEZŐGAZDASÁG+

A nyúlzapuka.

Irta: Gyárfás József.

A legnehezebb a takarmánytermesztés a sovány homokon. Pedig ép rajta kellene sok állatot tartani, mert a homok eszi a trágyát. Csakhogy silány homokon sem a lucerna, sem a lóhere, vagy a baltacim, sem a többi jó talajra való takarmánynövény nem terem meg.

Bajos a takarmánytermesztés oly sekély feltalajú kötött földön is, melynek altalaja nem áteresztő, amelyen tehát a baltacim sem terem meg.

Ily talajokon lesz helyén a *nyúlzapuka* termesztésével megpróbálkozni. Nem egy homoki gazdaságunk ma virágzó állattartását és nagyságra a jó földével vetekedő természetét csakis a nyúlzapukának köszönheti. Moson vármegye sekély feltalajú és kavicsos altalajú, lucernát és lóherét meg nem termő talajain a baltacimen kívül a nyúlzapuka szintén nagyban hozzájárult az állattenyésztés felvirágoztatásához és a termések fokozásához.

A nyúlzapuka megnő még világosszínű, sovány homokon is, csak ne legyenek ott a viszonyok túlságosan szárazak, aszályosak. Vizenyős helyen azonban kipusztul.

Jól megfér önönmagával is, már 2—3 évi időközökben következhetik egymásután. A fagy iránt sem érzékeny, amint elég jól bírja a szárazságot is, de ekkor termése persze csekély marad.

Mint a lóherét, a nyúlzapukát is védőnövénnyel kell termesztetni. Homokon rozsrá vetik kora tavasszal, jobb

talajon búzába. Vethetjük árpával is — ez jobb, mint zabbal — úgy, hogy a nyúlzapukamaggal jól összekeverjük és egyszerre vetjük. Kat. holdankint a gabonaszóráválságra veendő sorbavetésnél 12—15, szórtan 15—20 kg. mag kell. Gyenge homokon jobb pár kilogrammal többet vetni, hogy elég sűrű legyen. Vetésre mindig csak hámozott, azaz burkától megszabadított magot használjunk.

Ha a talaj nem homok, a nyúlzapukamaghoz harmadrészig lóheremagot keverhetünk. Oly talajon is, melyen a lóhere egymagában nem igen sikerül, az a nyúlzapukában jól szokott megnőni.

A nyúlzapuka kezdetben igen lassan nő. Sokszor a védőnövénnyek learatása után alig látszik a sora. Aki még nem hallott a nyúlzapuka fiatalkori lassú fejlődéséről, ilyenkor még ki is szántja abban a hiszemben, hogy semmimem lesz belőle. Pedig kár a kiszántással sietni: a nyúlzapuka a védőnövény lekerülte után gyorsabb fejlődésnek indul és ha nincs hiány csapadékban, megnő annyira, hogy őszig még legelőt ad. De csak szarvasmarhával legeltessük száraz időben; a juhot ne bocsássuk rá, mert az tövig lerágja és sok tő kipusztulását okozza. Szarvasmarhával se legeltessük agyon, se túlságos sokáig, legfeljebb október végéig, hogy ne egész kopaszon menjen a telbe.

Ha azonban a nyár és az ősz száraz, megeshetik, hogy a nyúlzapuka a következő év tavaszának kezdetén is még gyenge. Ekkor se hamarkodjunk el a feltörését, mert a melegebb idő beálltával hirtelen indul meg a fejlődése. Különböztetés után, ha a föld megszikkadt, jól felfogaszoljuk.

Május második felében, június elején virágzik. A virágzás elején kell levágását megkezdeni, mikor a virágoknak legfeljebb egyharmada nyílt ki, különben elfásul, szőrözöttsége is durvább lesz és az állat alig eszi. Zölden nem igen etetik, mert kivéve a juhot, kesernyős ize miatt a többi állat nem igen eszi; leginkább szénát készítenek belőle. A ló még ekkor sem szokta vállalni, de a szarvasmarha kellő átmenettel hamar szokik hozzá, sőt meg is szereti. Különösen, ha a nyúlzapukát még kissé vonósan raktuk kazalba és benne kissé áterjedt.

Kaszálása után legjobb a nyúlzapuka tarlóját rögtön feltörni, mert újból nem igen hajt ki, hacsak nem csapadékos a nyár; ekkor még legelőt vagy kevés sarjút adhat.

A nyúlzapuka tehát csak egy évig tart ki, ha kaszáljuk. Legelőnek használva azonban 2—4 évig is megmarad. Bátran legeltethető, mert nem puffaszt; a vajnak jó ízt és sárga színt ad.

Termésének nagysága függ az időjárásról kívül elsősorban attól, milyen a föld, melyen termesztjük. Kat. holdankint átlag 20—25 mm. szénát ad le egy kaszálására. Ezt igen szép termésnek kell elismernünk, ha tekintetbe vesszük, mily silány talajon szokás termesztetni. Nagyon

kedvező viszonyok közt 40 mm.-ánál több szénát is teremhet; keveset érő talajon és szárazságban azonban szénatermése jóval 20 mm.-án alul marad; de ezzel is meg lehetünk elégedve ott, hol más here meg nem terem.

Magtermesztésre, mint más herénél, a nyúlzapukánál is a ritkább részeket hagyjuk meg. Egyenetlenül érik; a magpergés elkerülésére tehát akkor kell harmincban vagy éjjel levágni, amikor a főhajtások gubóiban a mag kezd érni, vagyis az ottani hüvelyek felerésze már fekete. Csépléskor magját, mint a lóherénél, hüvelyéből ki kell dörzsölni. Kat. holdankint 1 1/2—4 mm. magot ad. Szalmáját különösen juhval lehet értékesíteni.

Ha rövid is a nyúlzapuka élete, mégis nagymértékben javítja és gazdagítja a földet. Silány talaj feljavítására, rajta különösen a parlag vagy ugar betöltésére kiválóan alkalmas. A parlag-, illetve ugarelőtti kalászosba vetve, a parlag vagy ugar évében értékes legelőt vagy jó kaszálást ad. Ezzel a gazdaság több takarmányhoz jut és a föld is jobban javul, mintha ugarnak hagyjuk volna.

Akinek földjén a lucerna, lóhere és baltacim nem sikerül, akinek homokja nem túlságosan száraz, az jól teszi, ha a nyúlzapukával próbát tesz. Megy az futóhomokon is, ha már többször átrágyáztuk és ezzel némiképen megjavítottuk és ha az évjárat nem aszályos.

A gazdák és a titkos szerek.

Irta: Windisch Rikárd dr., akadémiai tanár.

«Titkos szerek» neve alatt foglalhatjuk össze mindama, a kereskedelemben szereplő készítményeket, amelyekről ezek készítői, forgalomba hozói mindig megmondhatták, minő célra valók, minő betegségek ellen használhatók s egyáltalán mi a rendeltetésük; csak épen azt nem mondták meg, miből készülnek ezek, melyek ezeknek alkotórészei.

A gazdák ne vásároljanak ilyeneket, mert mindenképen károsodnak. Nem ajánlható a mindenféle betegség ellen hirdett efféle szereknek a beszerzése. De nem tanácsos titkos összetételű csávázó-, borderítő-, permetező-, trágyaszereknek a vásárlása sem. A jelen alkalommal főleg ez utóbb említett titkos összetételű szerekkel óhajtók foglalkozni. Az ilyenek vásárlásánál mi módon károsodhatik a gazda? Többféle-képen. Lehetséges az is, hogy teljesen értéktelen szert kap,

amelynek nincsen meg, sőt nem is lehet meg az a hatása, mint aminővel hirdették azt, hogy bir. Az ilyen készítményért kiadott pénzösszeg teljesen hiábavaló kiadás. A kár azonban, amely a gazdát érheti, ezzel még teljesen kimerítve nincsen. Lehet kárának még folytatása is, amit néhány példával kívánok az alábbiakban megvilágítani. A gazda vett borderítő-, állathizlaló-, a tejelválasztást fokozó szert. E szereknek, feltételezzük, semminemű hatása nincsen, azok a jelzett szempontokból teljesen értéktelenek. A gazda bora tehát meg nem derül, az állatai meg nem híznak, illetve fejőstehenei több tejet nem adnak. Ez esetben a tényleges kár az ezen szerekért kiadott pénzösszeg.

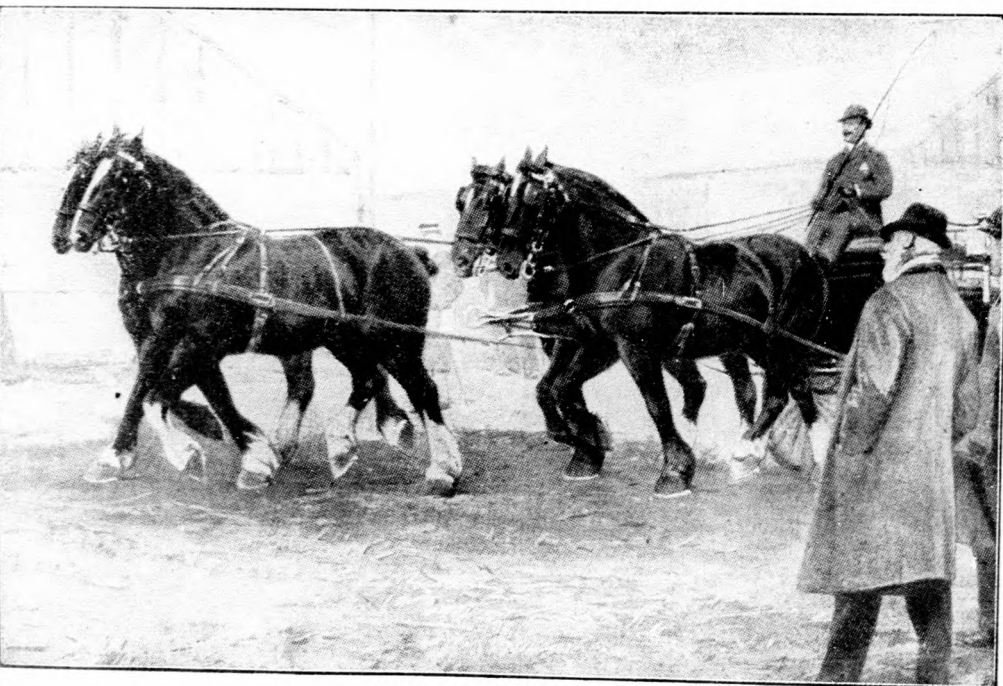
A gazda azután vásárol, ugyancsak értéktelen, ú. n. titkos összetételű trágyaszereket, takarmányokat, permetező-anyagokat. Ez utóbbi esetben kára már jóval nagyobb, mint az előzőben. Elsősben is az említett szerekre kiadott összeg hiábavaló kiadás. De kárbavész a munkaköltség is, amelylyel az ilyen értéktelen trágyaszert elhinte, a földbe munkáltatta s ezenfölül kár még az elmaradt terméstartalom is. Mert ha a gazda megfelelő műtrágyát használt volna, ennek termésfokozó hatása sem maradt volna el. Ennek elmaradása tehát szintén kár.

Az esetleg teljesen értéktelen takarmányért — pl. az ú. n. rizs- és köleskorpa ilyenek — kiadott pénzösszeg szintén nem tünteti föl a gazdát ért kár teljes összegét, mert hogyha megfelelő minőségű és összetételű takarmányt vett és használt volna föl, hizóállatai gyarapodtak volna. Ez okból az elmaradt hústartalom is kárnak minősíthető.

Különösen tetemes kár éri a gazdát, ha értéktelen védekező- vagy permetezőszert vásárol és ilyet alkalmaz. A kárnak csak csekélyebb része, hogy értéktelen anyagot vett. Növeli a kárát, hogy az ezen szerek alkalmazására fordított idő s napszámköltség szintén hiábavaló kiadás. Betetézi kárát az a körülmény, hogy az említett permetezőszerral irtani szándékolta kártevő el nem pusztított, az tehát akadálytalanul, zavartalanul fejlődhetett. Hogy az azokból bekövetkezett kár mekkora, még hozzávetőleg sem számítható ki, mert hisz egyéb, itt figyelembe nem vehető körülmények is befolyással voltak arra. De mindenesetre tetemes az.

Amint eme néhány egyszerű példa is megmutatta, nemcsak az egyszerű és egyszeri kár érheti a gazdát titkos összetételű mindenféle szernek vásárlásánál és használatánál, kára még meg is sokszorozódhatik. Nem minden esetben áll az eset annyira vigasztalanul, amint ezt az előzőekben jeleztük. Tegyük föl, hogy az a titkos összetételű permetező-, derítő-, kazánköellenes szer nem tökéletesen értéktelen. Annak hatása van. Természetesen azért, mert olyan alkotórészek vannak benne, aminőket az említett célra különben is szokás használni.

A titkos összetételű permetezőszerben van rézgalic, a borderítőszerben van gelatin, vízahólyag vagy tiszta enyv, a kazánkö ellen ajánlottban van lúgkő vagy szóda. Ha eme hatásos alkotórészeket a maguk rendes nevéen vásároltuk volna, meg tudtuk volna szerezni azokat rendes piaci árukon. De mert titkos összetételű szerben vásároltuk, természetesen a rendes piaci árak csak többszöröseért juthattunk hozzájuk. A gazda szempontjából tekintve természetesen ez is csak kárnak tekinthető. Árusítanak, hirdetnek azután mindenféle olyan összetételű titkos szert is, amelyeknek készítői teljesen nélkülözik a szükséges legegység ismereteket is. Ennek következtében számolnunk kell mindenféle eshetőséggel. — Egyik eset az, hogy mindenféle

Shire-lovak négyesben.

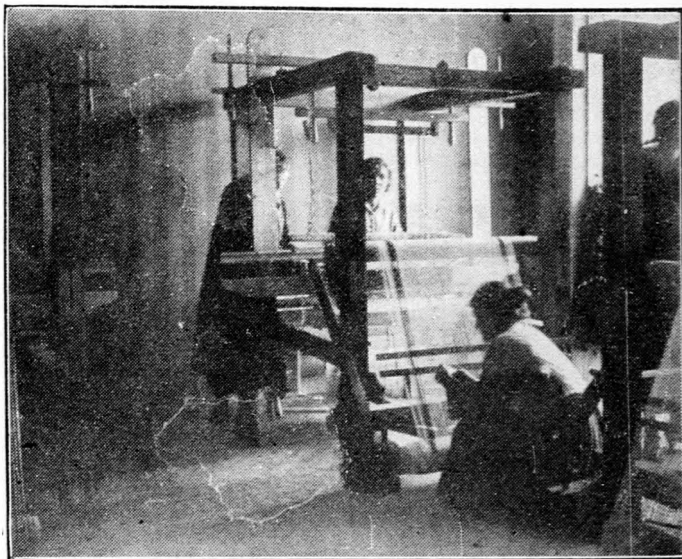
E kép azt igazolja, hogy kellő training (gyakorlás) útján a hidegvérű ló is nagy mozgékony-ságra tehet szert.

hatástalan anyag keverékéből készült a kérdéses szer. Ez még a legkedvezőbb. A gazda az ilyenért hiába dobta ki a pénzét. Az ilyen, a szakszerűség minden híjával előállított készítményben lehetnek olyan alkotórészek is, amelyek egymás hatását kölcsönösen leronthatják. A gazda ezek használatánál is károsodik. A legnagyobb kár pedig az esetben éri, amidőn az ilyen titkos összetételű szer határozottan ártalmas, káros hatású alkotórészeket tartalmaz. Az ilyenek használatánál fel sem becsülhetjük a kárt, mert hisz előre sohasem tudjuk azt, minő bajt fog okozni.

A vemhes koca ápolása és takarmányozása. A vemhes kocák istállójukban eleinte egy közös ketreche terelhetők, de e ketrec legyen elég tágas, hogy mindegyik találjon megfelelő puha, meleg, kényelmes fekvőhelyet. A vemhesség utolsó 1—2 hetében azonban már minden koca a maga kutricájában töltsse az éjét, hogy azt a szülés idejéig megszokja. A nappalnak legnagyobb részét szabadban töltsse a koca és ott legyen alkalma a mozgásra. Ha a koca naponta 4—5 órát nem mozog, akkor elhízik, gyengül az étvágya, emésztési zavarok (székrekedés) és később elési nehézségek állanak elő és csak csenevész malacokat hoz a világra. Mozgatás közben kerüljük a gyors hajtást és a sikos területet. Az udvar ne legyen jejes, hanem inkább homokos. Óvjuk a kocákat mindenféle nyugtalanítástól! A táplálás legyen kiadós. Gondoljunk arra, hogy a kocának aránylag rövid idő alatt 5—10 szervezetet kell méhében felépíteni. De azért a túltáplálás hibájába se essünk! A kocának elzsírosodni se szabad, mert általános tapasztalat szerint az ilyen koca is gyenge, csenevész, erőtlen malacokat szül, sőt nem ritkán elvetél. Ne adjunk a vemhes kocának felvívó, romlékony, penészesedésre, avasodásra hajlamos, valamint túlhideg vagy túlmeleg takarmányt, mert akkor elvetél. Jól táplálja a kocát 2 kg. darakeverék vagy 5—6 kg. répa és 1 kg. dara, vagy 3 kg. párolt burgonya és 1 kg. rozsliszt stb. Ha a takarmányban kevés a méz, 1—1 kanál iszapolt kréta jó szolgálatot fog tenni, mert megmenti a kocát a csontporhanyóságtól. Konyhasó adagja naponként 1/2—1 deka. A kocát naponta háromszor, szigorúan pontos időközökben etessük és itassuk. Állandóan figyeljük azt is, hogy nincs-e székrekedése. Ez esetben némi nyers répa etetésével iparkodjunk ezt orvosolni.

Mikor borjazzassunk? Hansen professzornak a rajnavidéki szarvasmarhatenyésztők egyesületében gyűjtött adatai szerint legtöbb tejet adnak azok a tehenek, melyek december—január havában borjazznak, azaz a tél derekán friss fejősek. Másoknak tapasztalatai is megerősítik ezt az állítást. A dolognak magyarázatát abban kell keresnünk, hogy a tél derekán borjazó tehenek eleinte, még a tél folyamán, sok tejet ad, mert «friss fejős», tavasszal pedig azért, mert a legelő és zöldtakarmány ingerlőleg hat a tőgyre s újra mintegy «friss fejős»-sé teszi a tehenet. Már a tavasszal borjazzottaknál e két inger egyszerre hat a fejős állatra, már pedig a két inger egyszerre csak akkora hatással van, mint egyikük külön-külön. Viszont az ősszel borjazzóknál a második inger (zöldtakarmányozás, legelő) a tejelés oly késői szakában éri a tehenet, mikor tőgye már az ingerre alig képes reagálni. A nyáron friss fejősekké lett teheneknél pedig a téli istállózás, továbbá a téli takarmányok kevésbé izletes volta szinte ellene dolgozik a tőgy erélyének s így az elapadást siettet. A borjú fejlődésére vonatkozólag is legkedvezőbb, ha az a tél derekán születik, mert akkor a borjú a tavaszig eléggé megerősödik arra, hogy az első évben már kihasználja a legelőt és így az első telet kevésbé sínyli meg; tudvalevőleg télen kevésbé uralkodnak a szopós borjak fertőző betegségei (hasmenés, tüdőgyulladás stb.), mint nyáron; télen az istállóban több gondot fordíthat a gazda a borjú ápolására, mint nyáron, mikor a mezei munkák más irányban foglalják el. A tehenek újból való beüzemése — téli borjazzatás esetén — tavaszra kerül, mikor általános tapasztalat szerint legkönnyebben fogamzik meg.

Az újbort első fejtésének ideje. Az újbort, ha gyengébb minőségű, akkor novemberben vagy decemberben, ha pedig erősebb, akkor januárban vagy februárban szokták először fejteni. Annál jobban kell sietni az első fejtéssel, minél korábban szüreteltünk, minél zavartabb volt az erjedés, minél több volt a rothadt és penészes fűrt a kiperéselt szőlőben, minél melegebb a pince. Az első fejtés idejével késlekedni, Pettenkoffer borászati főfelügyelőnk szerint, azért sem célszerű, mert így esetleg belejuthatunk abba az időszakba, mikor pincénk melegedni kezd s talán nem lesz a bor elég tiszta, másrészt a további fejtések idejét nem tudjuk célszerűen beállítani. A fejtés után visszamaradt seprőből meg sűrű szövésű zsákszöveten átszűrve, 50—60% bort sajtolhatunk ki, de ez kevésbé jóminőségű, azért jobb belőle seprőlünk főzni.

Szövőszék a királyi palotában.

Az elmúlt héten nyitották meg a fővárosban ünnepélyes külsőségek között a Horthy Miklósné kormányzóé által fölállított szövőszéket.

A baromfiak diftériája. Némely tyúkállományban tetemes veszteséget okoz a diftéria. Felléptét abból lehet megállapítani, hogy egyes állatok étvágytalanok, gubbasztanak; szájukban és torkukban apró, kerek vagy kiterjedtebb sárgásfehér hárták tűnnek fel. Később esetleg orrukból nyálkás-gennyes váladék ömlik ki és a szemük alján cseresznyemekkoraságú duzzanat képződik. Némelykor a kóros elváltozások a belekre is áterjednek, mit a híg, pépes, esetleg gennyel is kevert bélsár ürítése jelez, máskor pedig a gégeire és hörgőkre, mikor természetesen fulladási tüneteket árulnak el a betegek. Az eddigi tapasztalatok szerint diftériában a betegek 50—70%-a néhány heti betegeskedés után el szokott pusztulni. Gyógykezelésül azt ajánlják, hogy a szájüregben és torokban levő sárgás lepedékeket szedjük le s helyüket ecseteljük jódtinktúrával; a szem alatti daganatot megpuhulása után messük fel s öblítsük ki bórsavas vízzel; hasmenés esetén itassunk a tyúkokkal 1%-os vasgálicoldatot. Legtöbbször azonban a gondos kezelés se vezet gyógyulásra. Annál nagyobb súlyt helyezünk tehát arra, hogy állományunkba a betegség be ne lopódzék és ha véletlenül mégis felütötte fejét, akadályozzuk meg legalább a többiekre való áterjedését. Minden idegen baromfit tekintsünk gyanúsnak: ilyen be ne engedjünk udvarunkba, a bevásároltakat pedig pár hétig tartuk megfigyelés alatt — elkülönítve. Ha pedig állományunkban valamelyik baromfi mégis megbetegedett, azonnal különítsük el a még egészségesektől és orvosoljuk vagy — ha kisebb értékű — idejekorán öljük le.

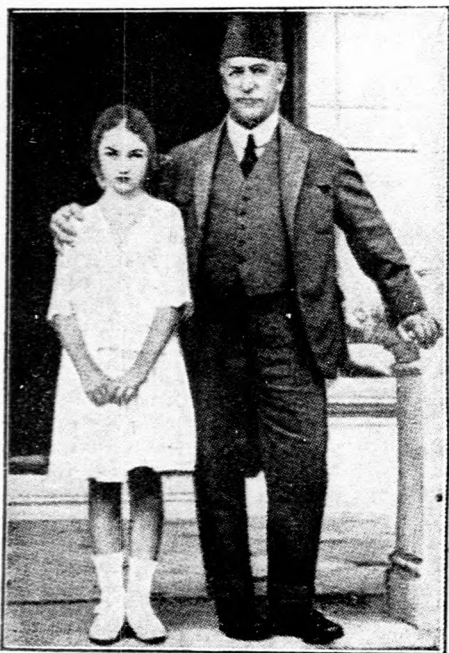
Szomjas Gusztáv újabb gondolatai a többtermelés érdekében. Ha a földet ősszel megszántjuk, akkor a talaj a téli fagy által megporhanyul, nagymennyiségű nedvességet raktároz el a későbbi száraz időkre, jókor bevethető és azonnal kikél benne minden elvetett mag, bármilyen legyen az időjárás. *Az ősszel már egyszer felszántott földet nem szabad tavasszal szántani, mert elrontjuk a porhanyóságát,* leborítjuk a kiszáradt feltalajt és felhozzuk a nedves altalajt, ami azután kiszárad. Ezzel elpazaroljuk a téli nedvesség jórészét. Az őszi megszántást csak tárcsás boronával, «extripátor»-ral, «guber»-rel lazítsuk fel. Ezzel megőriztük a téli nedvességet, porhanyó és féregmentes marad a talaj és termésünk, mint előbb jeleztem, sok esetben megkészszerződik-háromszorozódik. Minél mélyebben szántunk, annál több lesz az elraktározott nedvesség, annál nagyobb porhanyóréteg áll a növény rendelkezésére, annál nagyobb lesz a termésünk. A többi azután a kapa dolga. Eddigi megállapításunk szerint első lépés a többtermelés eléréséhez az őszi mélyszántás, egyáltalán a mélyszántás, a talaj porhanyó tartása, tehát a boronálás és kapálás. Amelyik gazda tavasszal szánt árpa, zab, tengeri, répa stb. alá, ne csudálkozzék, ha rossz termésé van. Őszi mélyszántásban korán lehet vetni, halad a dolog és biztos a termés. Búnt követ el maga, a társadalom és haza ellen, aki ezt elmulasztja s bizony megérdemli, hogy tönkre menjen.

A falusi nép legkedvesebb olvasmányai az Uj Barázda kiadású naptárak.

TANÁCSADÓ

Kérdés. Hol lehet ezüstszűrű és bécsi kékszűrű nyulat beszerezni? (Előfizető, Jászberény.) — **Felelet.** Mindkét fajta valószínűleg beszerezhető Auffenberg Jánosnál Csillaghegy (Pest mellett). Ha esetleg nem volna nála kapható, akkor ő megbízható beszerzési forrást fog ajánlani.

Kérdés. 1. Mi a ricinusmag ára? Hol értékesíthető, mennyi szükséges egy kat. hold beültetéséhez? 2. Hagymamag hol és mennyiért szerezhető be, mennyi kell egy kat. hold beültetéséhez? (U. Á. Újfehértó.) — **Felelet.** 1. Ricinusmag ára körülbelül 100 K kg.-kint. Értékesíthető a Földm. min. Gyógy- és Ipari Növény Forgalmi Irodája útján (Budapest, IX., Lónyay-utca 7.). Egy kat. hold vetőmagszükséglete 5–6 kg. 2. Hagymamag beszerezhető a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete magosztályánál (Budapest, V., Alkotmány-utca 27.), vagy Mauthner Ödön cégnél (Budapest, VII., Rottenbiller-utca 23.). Vetőmagszükséglet kat. holdankint szórva vetésnél 40–50 kg. sorbavetésnél kevesebb. Vetési ideje március. Ára nagyon különböző, a csirázási százalék szerint 200–300–400 korona kilogrammonként.

Abdul-Medsid,

akit az angorai nemzetgyűlés kalifává választott. Leányának neve Sechva-Sjultar hercegnő.

szabb, lehető korán kell vetni. Fejlődésükben eleinte el szoktak maradni a tavaszi kétsoros árpa megett, de azután hirtelen elkezdnek fejlődni, bokrosodni és elérik a tavasziakat, vagy csak 1–2 nappal későbbben érnek be amazoknál, körülbelül ugyanolyan nagyságú, esetleg még nagyobb termést adva. Sörárpavidéken nem tanácsos a kétsoros árpa helyett hatsorost termelni, mert a hatsoros árpát nem szokták sörárpának minősíteni s így csak alacsonyabb árat lehet érte elérni. 2. A kénesszagú bort azonnal tisztára mosott és erősen kénezett hordóba kell átfejtetni és a fejtést lehetőleg erős szellőztetéssel egybekötni. Ha a szag három hét alatt el nem múlik, úgy újra át kell fejtetni és deríteni. Penészízű bor már alig javítható meg. Ennél is úgy van, mint legtöbb borbetegségnél, hogy könnyebb azt megakadályozni, mint ha már egyszer fellépett, megszüntetni. A hordókat mindig tisztán kell tartani s ha egy kicsit is penészszagú, akkor ki kell főzni, a dongákat hordókefével jól megtisztítani és kénsavas mészsoldattal kimosni.

Kérdés. Lombfűrészdeszkát hol vehetek? (V. L. Bihar-nagybajom) — **Felelet.** Fischer László Budapest, IV., Kammermayer-utca 3. Geitner és Rausch: VI., Andrassy-út 18, Orszly Gyula VIII., Baross-utca 117.

Kérdés. Konrád János csehországi óra- és hangszergyára fennáll-e? (M. I. Nagypall.) — **Felelet.** Nem tudjuk, tessék a gyár címére érdeklődő levelet küldeni. Az előfizetési ügyeket elintéztük, rendben vannak.

Üzenet a könyvrendelőknek. A «Vasárnap»-ban közölt Petőfi-szindarab könyvalakban nem jelent meg. — G. Károly ltk. A kérdett regények nem kaphatók.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Új szerv a mezőgazdasági többtermelés szolgálatában.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kebelében most szervezett és fontos munkára hivatott többtermelési bizottság az elmúlt héten tartotta alakuló ülését Miklós Ödön elnöklésével, amelyen a gazdatársadalmi intézmények, a mezőgazdasági kamarák, a szakoktatásügyi és kísérletügyi intézmények kiküldöttei, valamint a többtermelés kérdése iránt érdeklődő jeles szakemberek és gazdák nagy számban vettek részt. A földművelésügyi minisztérium részéről Schandl Károly és Szomjas Lajos államtitkár és több főtisztviselő jelent meg. Az új bizottság előadója, Konkoly-Thege Sándor dr. titkár, ismertette a többtermelési bizottság feladatát, szervezetét és működési tervét. Ezek szerint a többtermelési bizottságnak legfőbb feladata lesz a legmegszelbemenő, szervezett és céltudatos propaganda kifejítése a mezőgazdasági tömegtermelés javítására. A földművelésügyi minisztérium nevében Schandl Károly államtitkár szólalt fel és a kormány messzeszere támogatását helyezte kilátásba. Végül a bizottság megválasztotta alelnököknek Koós Mihályt, Meskő Pált és Szomjas Gusztávot és kiküldötte kebeléből a működési terv kidolgozásával megbízott albizottságot.

Újabb ölvenegy földbirtokot váltottak meg.

A földbirtokreform folytatólagos végrehajtása során az OFB a legutóbbi heten ezeket a megváltásokat rendelte el: Tüskeszenter községnek — Zierer Ernő birtokára; Aranyod községnek — Okolicsányi Dénes birtokára; Katádfa községnek — Biedermann Rezső birtokára; Abaliget községnek — házhelyekre; Vasas és Híd községnek — házhelyekre; Németi községnek — a pécsi székesegyház és Montenuovo Alfréd herceg birtokára; Hejőszalonta községnek — Hartstein József és Erdődy Rudolf gróf birtokára; Aroktő községnek — az egri főkáptalan birtokára; Dédés községnek — Serényi István gróf örökösei és Klein Bernát birtokára; Bántapolcsány községnek — Klein Bernát birtokára; Horvátjárfa községnek — Bathány-Strattmann László herceg birtokára; Alsóiskár, Középiszkár, Felsőiskár, Kerta, Tüskévár és Somlójenő községeknek — Hatzky Laura, illetve özvegy Mihály Gézáné és társai birtokára; Fertőrákos községnek — Győri róm. kath. püspökség birtokára; Magyaróvár, Máriakálnok és Levél községeknek — Frigyes főherceg birtokára; Buják községnek — Pappenheim Szigfriedné grófnő birtokára; Karancsberény községnek — Szilárdy István, Légrádi Béla és neje, Knoller Paula birtokára; Tiszabábolna községnek — a Kőburg hercegi-uradalom és az egri főkáptalan birtokára; Peresznye, Németcsidány és Horvátcsidány községeknek — Berchtold Lipót gróf birtokára; Adorján, Czun és Kémes községeknek — Benyovszky Lajos gróf örökösei birtokára; Felsőtold községnek — házhelyekre; Nagykozár községnek — Szieberth János és felesége birtokára.

A pénzügyminiszter a vízkárosultak vagyonváltóságáról.

Temesváry Imre és Kun Béla nemzetgyűlési képviselők vezetésével az elmúlt héten a hódmezővásárhelyiek küldöttsége kereste fel a pénzügyminisztert és arra kérte, hogy hosszabbítsa meg a vízkárosultaknak a vagyonváltásra vonatkozó kötelezettségének határidejét, továbbá, hogy ezalatt az idő alatt a vízkárosultak ugyanabban a kedvezményben részesüljenek, mint amit ez a törvény a folyó évi december végéig nyújt. A pénzügyminiszter válaszában kijelentette, hogy határozott választ nem adhat, amennyiben a törvény csak december 31-ig jogosítja fel kedvezményadásra, de nem zárkózik el az elől, hogy egyes indokolt esetekben engedélyt tegyen, amelyhez azonban ugyancsak törvényes felhatalmazásra lesz szüksége.

Sürgős teendők az állattenyésztés fejlesztésére.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület állattenyésztési és állategészségügyi szakosztálya az elmúlt héten ülést tartott. *Konkoly-Thege* Sándor dr. előadása alapján először az állategészségügyi és állatszavatossági törvényjavaslatokkal foglalkoztak s örömmel vették tudomásul az állatszavatossági törvényjavaslatnak a nemzetgyűlés elé terjesztését, szükségesnek tartják azonban mielőbb egy új állategészségügyi törvénynek a megalkotását. Majd elhatározták, felkéri a kormányt, hogy jóminőségű apaállatok beszerzéséhez bocsásson rendelkezésre bevásárlási hitelt. *Elek* Ernő javasolja, hogy a szakosztály kérelmezze a ménesbirtokok fejlődésének biztosítására elsőrendű törzsbikáknak külföldről való beszerzését. *Meskó* Pál gazdasági főtanácsos indítványozta, hogy a szakosztály kérje meg az Országos Központi Hitelszövetkezetet arra, hogy a vidéki hitelszövetkezetek a köztenyésztés apaállat-szükségleteinek fedezésére a községeknek kedvező feltételek mellett kölcsönt adjanak. *Witthen* Lajos dr. indítványára elhatározta a szakosztály, hogy az állattenyésztés fejlődésének biztosítása végett kéri fogja a kormányt, hogy állítsa vissza a régi állattenyésztési felügyelőségeket. Ugy ezt, mint a törzskönyvezés tervszerű reformja tárgyában előterjesztett indítványát a szakosztály elfogadta. Végül a marhakivitel lehetővé tétele és az állattenyésztés fejlődésének biztosítása érdekében a szakosztály szükségesnek mondotta ki a *túlmagasnak bizonyult kivíteli illetékek mérséklését* és a sertés piac túlterhelésének időpontjában *sertés kivitel megengedését*.

Növelik az állami dohánytermő területeket.

A földművelésügyi minisztérium elhatározta, hogy az állami birtokokon a dohánytermelést az eddiginél nagyobb mértékben fogja felkarolni. Az állam szempontjából ennek a kérdésnek a jelentősége minden kétségen felül áll, éppen ezért a földművelésügyi minisztériumban már most szorgos munka folyik a fokozott termelésnek megfelelő üzemi terv kidolgozása végett. A házi kezelésben levő állami nagybirtokokon az eddigi dohánytermő területeket — a terv szerint — évente mintegy száz holddal növelik s ezzel jelentékeny jövedelemtöbbletbe juttatják az államot. A kiterjesztésnél elsősorban a híres mezőhegyesi állami birtok jön számításba, a bábolnaival egyidejűleg. Ezek után kerül sor a kisbéri dohánytermőterületek növelésére.

Szakelőadások az OMGE-ban.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület évi közgyűlését megelőzőleg az elmúlt héten több szakelőadást tartottak. Ezek során *Gyárfás* József kísérletügyi főigazgató, a *Vasárnap* kitűnő munkatársa az *időszerű növénytermelési kérdéseket*, *Mutschenbacher* Emil dr., az OMGE ügyvezető helyettes igazgatója az adó- és vagyonváltásügyeket ismertette. *Wellmann* Oszkár dr., állatorvosi főiskolai tanár az újabbkori örökléstan kutatásokról eredményeiről értekezett, végül *Haltenberger* Vilmos okleveles gazda alapos készültséggel foglalkozott a traktorok jelentőségével és szerepével a mezőgazdaságban.

Kertészkedők és szőlőbirtokosok figyelmébe!

A földművelésügyi minisztérium Gyógy- és Ipari Növény Forgalmi Irodájának növényvédelmi osztálya megkezdte a növényvédelem gyakorlati megvalósításának országos szervezését. Ez az akció a kert- és szőlőbirtokos közönség legnagyobb figyelmét érdemli meg, mert közismert tény, hogy a legtöbb kerttulajdonosnak mily súlyos gondot okoz kertjének rendbentartása, mert legtöbbszor nem ismerik a fellépő növényi betegség okozóit: a jelentkező állati kártevőket, másrészt pedig nincsenek meg a kellő felszerelések, gépek, eszközök, amelyeknek beszerzése, különösen a kisebb kerttulajdonosokra, aránytalanul nagy terhet róna. E megfontolás vezette a fenti hivatalt akkor, amidőn a növényvédelmet intézményesen akarja megszervezni oly módon, hogy ahhoz minden birtokos a lehető legolcsóbban és legkönnyebben juthasson hozzá. A növényvédelmi osztály egyelőre a kertgazdák és szőlőbirtokosok védekezési teendőit, különösen pedig a gyümölcsfák védelmét és kezelését (tehát a fametszést is) vállalja és erre a célra megfelelő szakembert a szükséges gépekkel, eszközökkel és anyagokkal felszerelve a birtokok rendelkezésére bocsájt. Az ilyen szolgáltatásért járó pénzbeli ellenérték eseteként és a lesgigorúbb számvetés alapján állapítja meg. Aki a fenti hivatalnak ily irányú működését igénybe venni óhajtja, forduljon kérvényével a fenti címhez (Budapest, IX., Lónyai-utca 7.).

A kaposvári mezőgazdasági kamara gazdasági tanfolyamai.

A kaposvári mezőgazdasági kamara kiváló gondot fordít a mezőgazdasági ismeretek terjesztésére. E cél szolgálatában felajánlotta közreműködését a népfőiskolai tanfolyamok rendezésénél, kezébe vette továbbá a katonák gazdasági oktatását és a földműveléssel foglalkozó felnőttek gazdasági továbbképzését. A kaposvári népfőiskolai tanfolyamon a mezőgazdaság minden ágát tüzeten ismereti és tanítatja. A kaposvári honvéd gyalogezred lak-tanyájának vívőtermében a napokban tartották meg a téli gazdasági oktatás megnyitóját. *Horváth* Jenő, kamarai igazgató, vázolta a közel ötszáz főnyi legénységnek a gazdasági tanfolyam jelentőségét. Utána *Kovács* Pál gazdasági szaktanár pedig megtartotta első előadását a konyhakertészetről. A közeli vasárnapok egyikén kezdik meg a kaposvári és vidéki felnőtt gazdálkodók részére tervbevett sorozatos gazdasági előadásokat.

Nyugaton megváltozik a határ. Az osztrák kormány 1922 december 2-án a magyar kormánnyal egyezményt kötött, melynek értelmében a népszövetség döntésével Magyarország odaitélt, de németlakosságú *Lébeny* és *Rötfalva* községek Ausztriának jutnak. Ausztria ezért kárpótlásul átengedi Magyarországnak *Olmód* községet, valamint *Szentpéterfa* község egy részét, melyeknek lakossága majdnem kizárólag horvát. Ennek az egyezménynek keretében Ausztria javára *Füles* és *Locsmánd* községeknél határkiigazítások történnek, melyeknek fejében Ausztria megígérte a határ megváltoztatását *Szent-Gotthárd* város közelében. Az egyezmény számára még meg kell szerezni a népszövetség formális jóváhagyását is.

Az egyetemi ifjúság és az Ébredő Magyarok tisztelgése a kormányzó előtt. A budapesti egyetemek és főiskolák hallgatósága az Ébredő Magyarok budapesti szervezeteivel együttesen, kedden délután lampionos és fáklyás felvonulást rendezett *Horthy* Miklós kormányzó nevenapján. A felvonulás előtt díszlovasrendőrök haladtak, utánuk lampionos és fáklyás egyetemi hallgatók, majd katonazene, az ébredő magyarok és az ébredő villamosvasuti alkalmazottak zenekara. A tömeg a Várba érkezve, a királyi palota udvarán állott fel, ahol a lampionos egyetemi ifjúság H. M. alakban sorakozott. Majd a Himnusz elénekzése után *Hekler* Antal dr. egyetemi tanár köszöntötte fel a kormányzót az egyetemi és főiskolai ifjúság nevében. Ezután az ébredő magyarok egyesülete nevében *Budaváry* László országos alelnök az ébredő magyarság hűségét fejezte ki a kormányzó iránt. A kormányzó válaszában nagy örömeinek adott kifejezést azért, hogy ilyen kedves meglepetésben részesítették. Megköszönte a ragaszkodást és a szeretet megnyilvánulását és különösen köszönte a magyar ifjúságnak, mert az ő vállukra nehezedik a leg súlyosabb feladat: *felemelni újból, dicsőségessé tenni a porbaszított magyar nemzetet*. A Szózat elénekzése után a tömeg a kormányzó életésével elvonult. Végül *Kenyeres* Balázs egyetemi tanár és *Budaváry* László vezetésével az egyetemi ifjúság és az ébredő magyarok közös küldöttsége ment fel a kormányzóhoz, üdvözölni őt. *Horthy* Miklós kormányzó a küldöttség tagjaival hosszabb ideig elbeszélgetett. A küldöttség fogadtatásán megjelent *Schioppa* Lőrinc pápai nuncius, *Costagnetto* herceg és felesége is.

Matyó asszonyok a francia követhél. A matyó menyecskék és leányok elhatározták, hogy résztvesznek a Párisban rendezendő nagy kézimunkakiállításban. Felkerekedtek huszonötön és a szebbnél-szebb matyóruhába öltözött asszonyok a főkapitányhoz fordult közbenjárásért a szükséges útlevel megszerzésére. A francia követségen — ahová a főkapitány ajánlásával elküldötték őket — aztán nem győztek eleget bámulni a festői matyó menyecskéken s nyomban intézkedtek, hogy megkapják a szükséges víziúmat, sőt a követség annyira kezükre járt a költséges út előtt álló matyó asszonyoknak, hogy szabadjegyet állítottatott ki részükre egész Franciaország területére. Arra nézve is intézkedtek, hogy megérkezésükkor a francia-magyar kereskedelmi kamara megbízottja várja őket a határon. *Munkáik részére pedig a kiállítás egyik legjobb helyét fogják megkapni*, hogy a messi idegenben is méltó bámulatot és elismerést szerezhessenek páratlan művészetüknek.

Nagy Jancsi,

a halálragaszt tizennégyéves hegedűművész.

Halálra gázolta egy autó Nagy Jancsi hegedűművészt. A mult kedden meg-rázó szerencsétlen-ség történt a Múzeum-körúton, a régi Műegyetem épülete előtt. Nagy Jancsi, tizennégy-éves fiúcska, aki a Zeneművészeti Főiskola hegedűmes-terképző tanszaká-nak volt növendéke, a körút egyik jár-dájáról a másikra akart átmenni s a gyenge, sántalábú fiúcska csak az utolsó pillanatban vette észre, hogy vészes sebességgel közeledik feléje egy automobil. Már nem volt ideje, hogy félreugorjon a halál-kocsi elől, amely olyan erővel lökte fel és repítette az utcakövezetbe, hogy a gyermek koponyalapi törést szenvedett s kevé-sel a Rókus-kör-házba történt be-szállítása után, még mielőtt megoperál-hatták volna, bele-

halt sérülésébe. A kis művésszel haláláig együtt volt szegénysorsú édeasapja, aki Szabadkán pékmester és nagyjövőjű gyermekét meg-látogatni jött fel a fővárosba. A rendőrség csak másodnapra tudta a halál okozó soffört, illetve a gépkocsit megtalálni. A soffört, Bódis Istvánt előzetes letartóztatásba helyezték. Kardos (Kóhn) István, az autó tulajdonosa, öt milliót ajánlott fel a gyermek édes-apjának, ha a dolgot *elsimítják*. A gyzásbaborult család azon-ban, húsz millió korona kártérítést követel a halálautó tulaj-donosától. Nagy Jancsit a művész világ nagy részvéte mellett temették el.

Hiteles adatok a kommunizmusról. Váry Albert dr. korona-ügyészlyettes *«A vörös uralom áldozatai Magyarországon»* cím-mel könyvet írt, amely hivatalos jelentésekből és bírói ítéletekből összeállítva, világítja meg a magyarországi kommunizmus törté-netét. Váry Albert könyve megállapítja, hogy a 133 napos kom-mün alatt összesen 587 embert gyilkoltak meg a vörösök. Egy-maga Számuelli Tibor száznál több ártatlan polgárt gyilkoltatott le. Hiányzanak azonban az adatok azokról a területekről, amely-eket időközben elszakítottak és nincsenek benne azok sem, akik a diktatura bukása után a kínoztatások folytán szerzett betegsükbe belehaltak, akik öngyilkosok lettek. *Nem állapítható meg azoknak a szerencsétleneknek a száma sem, akiket egyes vörös parancsno-kok a vöröshadsereg kebelében kivégeztettek, vagy akiket ellenfor-radalmi harcokban ölttek meg.* Váry Albert megállapítása szerint ezeknek a száma is néhány százat tesz ki. A könyv adatokat tar-talmaz a kommunizmus bukása után megindult bünvádi eljárá-sokról is. A vörös rémuralom után mindössze csak hateraz embert ítélték el. Kétezer elítélt kegyelmet kapott, háromszáznál többet kellett az oroszoknak kiadnunk. *A kivégezettek száma alig ötven.* Az elítéltek legtöbbször kitélték már büntetését s csak néhány száz kommunista ül ma börtönben. A terroristák, felbujtók és a népbiztosok hetven százaléka volt zsidó s a tulajdonképeni hatalmat azonban csaknem kivétel nélkül zsidók bitorolták. A fővezérek: Kun Béla, Számuelli Tibor, Vágó Béla, Lukács György, Pogány József, Szántó Béla, Vantus Károly, Bokányi Dezső, Landler Jenő és Alpári Gyula voltak, közöttük nyolc a zsidó.

Tizenegymillió autót van forgalomban. Egy párisi statisztika szerint összesen 10,922,278 autó van forgalomban a nagyobb kultúrállamokban. Legtöbb autó van Amerikában, azután Angliá-ban (420.000), Franciaországban (202.500), Németországban (75.000), Olaszországban (35.000) és Svájcban (26.500) forgalomban.

A kormányzó népméltósága szövőtelepet állított fel. A kor-mányzó népméltósága felesége a budai várkerületben szövőtelepet állított fel, amely a királyi palota egyik alagsorán nyert elhelyezést. A felállított szövőszékeken szegénysorsú asszonyok és mágnás-hölgyek egymással vetélkedve fognak meleg ruhát és fehéreneműt szőni a nyomorenyhító akció által oltalomba vett szegény gyer-mekeknek. Az ünnepre érkező kormányzót és nejét Tormay Cecilia fogadta, amire ő népméltósága néhány emelkedett szóval válaszolt. A megnyitáson megjelentek Vass József népjóléti, Rakovszky Iván belügyminiszterek, Schandl Károly államtitkár és neje, Klebelsberg Kunó grófné, Zichy Aladár grófné, Raffay Sándorné, Ravasz Lászlóné, Szilasy Aladárné és sokan mások.

Kitüntetett uradalmi alkalmazott. Gunter János 80 éves ura-dalmi gazdát, aki 60 évet töltött a nagyvázsonyi uradalom szol-gálatában, a földművelésügyi miniszter elismerő oklevéllel és pénz-beli jutalommal tüntette ki. Az elismerő okiratot s a jutalomdíjat vasárnap délelőtt adta át az érdemes öreg gazdának a vármegye főispánjának megbízásából Kerényi Andor járási főszolgabíró Nagyvázsony község tanácstermében, az uradalmi tisztikar és cselédség, a községi képviselőtestület és előljáróság, valamint a megjelent díszes és nagyszámú közönség előtt szép ünnepség keretében.

A csehek meghamisítják a Felvidék népszámlálási adatait. A cseh állami statisztikai hivatal beszámolt az 1921 február 15-én megtartott népszámlálás eredményéről, mely szerint Pozsonynak 20.731 magyar, 25.873 német, 37.338 cseh és tót és 3758 zsidó lakosa volt. *A Felvidék lakosságának a csehek szerint mindössze huszonekét százaléka magyar, míg hatvannyolc százaléka cseh és tót, öt százaléka német, három százaléka rutén.* A csehek nép-számlálási adatai nyilvánvalóan hamisak, mert az 1910. évi magyar népszámlálás szerint akkor alig negyvennyolc százaléka volt a lakoságnak tót, három és fél százaléka rutén, magyar pedig harminc és fél százalék. A felvidékről nem menekült el annyi magyar ember, hogy ekkora mértékben megváltozott volna a lakos-ság arányszáma, mint azt a csehek feltüntetni akarják.

Bombamerényletet követtek el egy újvidéki magyar lap szer-kesztősége ellen. Az elmúlt kedden éjjel a Délbácska című újvidéki lap szerkesztőségébe ismeretlen tettesek az utcáról egy bombát dob-tak. A bomba azonban az ablak keresszfájába ütődött, nem esett be a szerkesztőség helyiségeibe, hanem visszahullva, óriási dördüléssel az utcán robbant fel. A robbanás olyan erős volt, hogy az egész városnegyed megregett tőle. A robbanás környékén összezúzódott minden ablak, a házak falairól sokhelyütt lemállott a vakolat, de magában a szerkesztőségben, mely ellen a merényletet intézték, alig okozott valami kárt a robbanás. A Délbácska című lap bátor harcosa volt a magyar nemzeti eszmének és amikor csak tehet-e, hevesen támadta a szerb államot. Belgrádi lapok szerint az isme-retlen tettesek ezért akarták megsemmisíteni a szerkesztőséget.

Nyolc évi fogság után jelentkezett. Azok számára, akik szív-szorongva várják vissza háborúban eltűnt szeretteiket, vigasztaló történet gyanánt tűnhet fel Nagy Lajos szilágynagyfalusi kántor-tanító esete. Nagy kereken nyolc esztendeje esett orosz fogságba s azóta számosan akadtak, akik azt állították, hogy a kántor-tanítót saját szemükkel látták gránátütötte sebeiben kiszervenadni, mások viszont olyan híreket hoztak, hogy Nagy Lajost a fogság szenvedései pusztították el. Most azután egyszerre csak levél érke-zett a kántor édesapjához, Nagy Sándor makói református tanító-hoz, amelyben a fiatalember tudatja, hogy semmi baja, jól érzi magát és legközelebb hazaérkezik.

Magyar kiállítás Finnországban. December hó 6-án, a finn nemzeti ünnepen, nagy fényvel, ünnepélyes keretek között nyitot-ták meg a magyar reprezentatív kiállítást. A magyar kormány nevében Déry Béla miniszteri biztos mondott köszönetet a szíves fogadásért. Este a városi zenepalotában nagy ünnepséget rendez-tek. A színpadot magyar és finn lobogókkal díszítették fel. Bán Aladár dr. igazgató Petőfiről tartott előadást, az egyik színész pedig finn nyelven a Talpra magyar-t szavalta el.

Hogyan érvényesítik Oroszországban a kegyelmi ren-deletet. A szovjetkormány az októberi jubileum alkalmából amnesztiát hirdetett. Hetvenkét ellenforradalmár — bízva az amnesztiában — hazatért. Az odesszai forradalmi törvény-szék azonnal letartóztatta az egész társaságot és rövid úton halálra ítélte. Az ítéletet végre is hajtották rajtuk, mert a forradalmi törvényszék még nem kapta kézhez az amnesz-tiarendeletet. A kivégzés utáni napon az odesszai újságok-ban megjelent az amnesztiáról szóló rendelet. A hetvenkét kivégzett ellenforradalmár között tizenhat tiszt volt.

Ajándékok: Sternberg királyi udvari hangszer-gyár Zeje-palotájában (Rákóczi-ut 60.)

Az iparosok és kereskedők tiltakozása az árvizsgáló bizottság és az uzorabírószág működése ellen. Az elmúlt csütörtökön tartották meg az összes ipari és kereskedelmi érdekképviseletek vezetőseinek kiküldöttjei az árvizsgálat és uzorabírószági eljárás során hónapok óta tapasztalt sérelmek tárgyában közös értekezletüket a Kereskedelmi és Iparkamara nagytermében. *Az értekezlet kívánja az árvizsgáló bizottságok leszerelését, a razzáknak azonnali beszüntetését, a repülő-uzorabírószági tanácsok felszámolását és az eddigi ülések újrafelvételét.* Az értekezlet végrehajtóbizottságot küldött ki a teendők foganatosítására.

OLVASÓINKHOZ!

Január 1-én új előfizetést nyitunk, s mindazoknak, akik legalább félve előfizetnek, huszonöt korona postaköltség beküldése ellenében

ingyen

küldünk meg karácsony előtt egy, az Uj Barázda lapkiadó részvénytársaság kiadásában megjelent, *csinos kiállítású és igen gazdag tartalmú, 1923. évre szóló naptárt.*

Fölkérjük azokat az előfizetőinket, kiknek előfizetése december 31-én lejár, hogy előfizetésüket a csatolt befizetési lapon megújítani sziveskedjenek, nehogy az előfizetési díj hiánya miatt a lap küldésében fennakadás álljon be.

Kérjük előfizetőinket, hogy postaköltség fejében a huszonöt koronát a csatolt befizetési lapon mielőbb megküldeni sziveskedjenek, hogy a nap-táratok címükre még karácsony előtt eljuttathassuk.

Aki szíven viseli a kisgazda-, földműves- és kisiparos-társadalom érdekeit, aki a vasárnapját kellemessé, hasznossá és tanulságossá akarja tenni, az előfizet a „**Vasárnap**“-ra.

A „**Vasárnap**“ legkésőbb vasárnap reggelig a legmesszebb eső tanyára is megérkezik.

Előfizetési díjak:

negyedévre	100 K
félve	190 K
egész évre	360 K

Mutatványszámot ingyen küld a

„**Vasárnap**“ kiadóhivatala
Budapest, IV., Múzeum-körút 1. sz. V. em.

TRÉFÁK

Cigányfurfang.

Egy cigány áll az országút szélén. Nem messzire tőle kacsák lubickolnak egy pocsolyában. A kisbíró arrament odaszól hozzá:

— Miben sántikálsz, more?

— *Lyukas cipőben* — feleli a cigány.

— Jó, jó, de úgy látom, hogy sokat pislogsz azokra a kacsákra.

— Csókolom a kezit, tekintetes uram, de így fusson ki a két szemem (közben egyet köp), ha *nem ők pislognak énrám.*

(Beküldte Szalkai F. Gábor.)

A megbocsátás.

Anya sétál a kisfiával. Az utcán, amerre haladnak, lármás gyereksereget vesznek észre. Az ordítózó lurkók között két fiú rettenetesen püföli egymást.

— Látod, Ferike — szól az anya — milyen csunya, ha a gyerekek ilyen haszontalanok és verekednek. Az emberiség legszébb gondolata a megbocsátás. Mondd, fiacskám, megbocsátottál te már valakinek?

— Igen — válaszol Ferike. — A multkor a Tallér Jánosnak.

— Miért?

— *Mert ő volt az erősebb...*

A hosszúéletű bolha.

— Azt olvasom itt ebben a könyvben, hogy a bolha csak egy félévig él. Ostobaság, engem már három éve csíp egy bolha...

A fotografusnál.

A rendelő: Kérem, szeretném előre kifizetni a fényképek árát.

Fényképész: Nem, ne tessék, mert akkor nem tud barátságos arcot vágni!

Ha a mama fiatalítja magát.

A színház páholyában ül a nagy művész nő leánya és hódoló. Az egyik udvarló megkérdi a leányt, hány éves tulajdonképpen a mamája, aki még ma is oly elevenen játszik a színpadon, mintha most hagyta volna el a színiiskolát?

— Igazán nem tudom, hány éves a mama! — felelte a leány. — A mama minden évben egy évvel fiatalabbnak mondja magát. Ha ez így megy tovább, nemsokára — *én leszek az idősebb!*

REFORM-FOGÁSZAT.

Műfog kaucsukba foglalva 500 K. Reform lemezen műfog 1000 K. Reform műfog szápadlásmentes 1500 K-tól 2000-ig. Amerikai porcelán fogkorona 2000 koronától. Plombák, fogtisztítás mérsékelt áron. Vidékieknek soron kívüli rendelés egész nap. Vasár- és ünnepnap 10-1-ig. **Dentist FENYVESI MÉNYHÉRT** fogászati intézete, Budapest, IX. ker., Ráday-utca 5. szám. (Kálvin-tér mellett.)

SZÖVETKEZETEK FIGYELMÉBE!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsiros-bőrből a legjutányosabb napi árakon szerezhető be a

„**HANGYA**“ CIPŐOSZTÁLYÁNÁL.

Munkáscipők nagy választékban.

Nyersbőröket

(róka, nyest, görény, nyúl, stb.)

a legmagasabb napiáron veszünk.

TEUTSCH JÁNOS és **FIA**

nyersbőr és szőrmeárú nagykereskedők
Budapest, V., Nádor-utca 14. sz.

Pálínkafőző- és mosóüstök vörösrézből.
RÉZGÁLIC — RAFFIA — RÉZKÉNPOR
szab. Balaton-, Turul- és Vermorel-rendszer

szőlőpermetező

széknékezők, háti és egykezes kénporozógépek a legolcsóbb gyáriáron beszerezhetőek
SZONTÁGH PÁL rézárúgyár (Cégtfőnök Terényi Samu)
Budapest, IX., Ullői-út 19. sz.

CSALÁDI-ISKOLAI-SZÍNHÁZI MOZIT AKAR?-IRJON!
HATSCHÉK FARKAS MOZIBPÉST
IV. KÁROLY-KÖRUT 26.

MAGÁNJÁRÓ

3½-4 lóerejű gőzmagánjáró, 900 mm dobszélességű cséplővel, Hofherr és Schrantz-gyártmány, előnyös árban kapható; esetleg gabonatörlesztésre is.

Cím:

KELLNER ANTAL és **FIA**
BUDAPEST, BERLINI-TÉR 4.

Szerkesztői üzenetek.

B. J. Alap. A beküldött tréfa — nem tréfa. — K. P. Égett-halom-pusztá. A tréfát közöljük. — O. M. Miskolc. Türelmet kérünk, nagyon sok rejtvény vár közlésre. — Sz. J. Mezőberény. A tréfák igen gyöngék, talán egyet tudunk belőlük közölni, de azt is csak sok jóakarattal. A két rejtvény helyett más mondatot válasszon. — A férj, Akkor nincs itthon stb. tréfák beküldőjének neve hiányzik. Közzölje velünk, mert tréfáiból közlünk. — P. F. Igra. A képrejtvények közül valamelyikre sor kerül. — E. B. Kúmadaras, Valamelyiket közöljük. — Ny. M. Csanádpalota. Jó, de türelmet kérünk, mert csak nagyon sokára kerülhet reá sor.

REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

(Beküldte: Györi István, Homokszentgyörgyről.)

2. Betűrejtvény.

Ottó, Sándor, Rezső, Olga, Tivadar,
Oszkár, Simon.

(E nevek kezdőbetűi egy helység nevét adják.)

(Beküldte: Gál Károly, Ostorosról.)

3. Számrejtvény.

Megbiznak egy embert, hogy vásároljon 40 forintért 100 darab jószágot. Még pedig úgy, hogy legyen benne t-hén: darabja 2 forintért; disznó: darabja 40 krajcárért és birka: darabja 2 krajcárért, de a vásárlás után egyetlen krajcárja se maradjon.

Hogy történt a vásár?

(Beküldte: Csernus Ferenc, Csanádpácától.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő évi 1-ső számunkban közöljük.

A 48-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Betűrejtvény: Rimaszombat.
2. Betűrejtvény: Esik az eső.
3. Betűrejtvény: Versenypálya.

Megfejtették: Éva Béla, Molnár Konrád, Tiperczer Gyula, ifj. Oláh János, Bogdány Vilma, Erl Ferenc, Bagdi Aranka, Fehér Mariska, Illés József, Fonó-i Hangya, Mile József, Mayer Gyula, ifj. Ritecz István, Szemrédy József, Csiga Gyula, Borsi Mózes, Szijjártó Szabó Benjamin, Wéber József, Németh István, Csizmadia Károly, Matics István, Gere Erzsike és Juliska, Müller György, Csányi Béla, Reisinger Emilia, Boros Mihály János, Kovács György, Marton Karola, Duska Ilonka, Rozlozsnik János, Schaffler Mancsi, Molnár István, Domokos Sándor.

Jutalomkönyvet nyertek: Reisinger Emilia, Müller György, Szemrédy József, Gere Erzsike és Juliska, Molnár László Tibor, Szabó Zoltán, Sipka András, Mező György, Sárossy Aladár, Nagy Miklós.

A 49-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

Főszerkesztő: Meskó Pál. Felelős szerkesztő: Héjy Imre dr.
Főmunkatárs: Buday Barna. Felelős kiadó: Meskó Pál.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak december hó 10-én.)

Gabona, liszt és őrlemények. Tiszavidéki búza 9800—9900, fejemgyei és pestvidéki búza 9700—9800 K, rozs 6500—6800, takarmányrépa 6700—6800, sörárpa 7200—7400, köles 8000—8500, zab 6500—6550, repce 13.500—14.500 K métermázsánként. — Duplatagos nullásliszt 140, nullásliszt 135, főzösliszt 130, 6-os kenyérliszt 126, 7 $\frac{1}{2}$ -es kenyérliszt 100, 8-as takarmányliszt 48, nullás rozsliszt 115, 1-es rozsliszt 95 K kilogrammonként. Korpa métermázsánként 4300—4400 K.

Vetőmagvak. Lucernamag, nagyaránkás, nem tisztítható 48.000—52.000, lucernamag, nagyaránkás, tisztítható 52.000—58.000, lucernamag, nagyaránkamentes 58.000—65.000, lóheremag, nagyaránkás, nem tisztítható 55.000—60.000, lóheremag, nagyaránkás, tisztítható 60.000—67.000, lóheremag, nagyaránkamentes 68.000—75.000, viktoriaborsó 10.000—12.500, baltacimnag 16.000—16.500, mák 42.000—45.000, cirokmag 4500—5000, napraforgómag 7800—8300, tavaszbükköny 12.500—15.000 K métermázsánként.

Takarmány. Rétiszéna, elsőrendű 4300, másodrendű 3300, muhar, elsőrendű 4300, másodrendű 3300, lucerna, elsőrendű 4300, másodrendű 4000, alomszalma, elsőrendű 2800, másodrendű 2200, zsupszalma, elsőrendű 3200, másodrendű 2800, takarmányrépa, elsőrendű 1050, másodrendű 800, zabosbükköny elsőrendű 4400 K métermázsánként.

Budapesti vágómarhavásár. Bika jobbminőségű 115—200, kivételesen 240—250, silányabb 100—110 K. Tarka hizott ökor jobbminőségű 155—200, kivételesen 260—270, középminőségű 110—150, alárendelt minőségű 85—100 K. Román ökor 180—205 K. Magyar tehén 78—2.0, kivételesen 230 K. Tarka tehén 80—210, kivételesen 240—300 K. Bivaly 80—125, kivételesen 170—190 K. Növendék 85—95 K. Kicsontozni való 70—80 korona kilogrammonként élő súlyban.

Budapesti sertésvásár. Fiatal nehéz 480—500, prima szedett 430—450, közép 390—400, könnyű, jobb minőségű 350—360, öreg szedett 420—430 K kilogrammonként élő súlyban. — Zsír és szalonna irányzata lanya; árak: zsír 700—720, szalonna 520—600 K kilogrammonként.

Budapesti szűrőmarhavásár. Belföldi szopós borjú, elsőrendű 350—365, kivételesen 380 K-ig kilogrammonként, másodrendű 325—345, harmadren ü 316 K-ig kilogrammonként élő súlyban.

Budapesti juhvásár. Hízalt ürü 115—210 K, kisorsolt kos 115 K-ig kilogrammonként élő súlyban.

Tej és tejtermékek. Tej 80 K, tejfél 220—240 K, habtejszín 550 K literenként. Elsőrendű teavaj 1200—1340 K, másodrendű 1100—1200 K, trappista és óvári sajt 800—880 K, gróji 900 K, tehénturó 160—180 K, kevert 350—400 K kilogrammonként.

Baromfi, vad és hal. Csirke, sütnivaló 580—650 K, liba tisztított 600—700 K kilogrammja, tyúk, élő, párja 1100—2000 K, nyúl, bőr nélküli 600—900 K, ponty, élő 500—850 K, jegelt 300—750 K kilogrammonként.

Zöldségtelék és gyümölcs. Sárgarépa 18—30, petrezselyem 18—36, zeller 28—36, kalarabé 36—45, vöröshagyma érett, makói 82—86, közönséges 60—74, fokhagyma elsőrendű 80—90, másodrendű 70—76, fejeskáposzta 24—34, kelkáposzta első- és másodrendű 36—56, paraj 35—45, burgonya 30—42, cekiárépa, első és másodrendű 22—36 savnyított káposzta 60—70 K kilogrammonként. — Alma 80—300, körte 140—320 gesztenye 160—190, szalasztilva 260—380, szilvaiz 280—330, dió, héjas 200—240, mák 520—550 K kilogrammonként.

Idegen pénznemek legmagasabb ára. A deviza-központ hivatalos árfolyása 1922 december hó 12-én: 1 drb Napoleon arany 8800 K, angol font 11.000 K, dollár 2415 K, francia frank 171 K, német márka 32-50 f, olasz lira 122 K, osztrák korona 3-6 f, román lei 15 K — f, cseh korona (szokol) 78 K — f, svájci frank 455 K, szerb dinár 30 K 40 f, lengyel marka 15-5 f. Zürichben 100 magyar K-ért 0-23 svájci frankot fizettek.

ELSŐ = REJTVÉNYEK = KLASSZON B.
MAGYAR DILETTANTE - GYAR.

Bélyegzők, pecsétnyomók, számozók. Égetővasak állatok és gazd. eszk. jelzésére. Zsák-, birka- és sertés-jelzők. Erdész-balták és jelző-szereszmok. Czim-, kocsyi-tialom-, útjelző-, ajtó- és házszám-táblák. — Teljes: Bárdossányi-utca, 11. Budapest. VESZŐKI MŰVEZET, MECHANIKAI GÉPÉSZ, VAS- ÉS FÉMÉRTÉK. Munka 4-02. BUDAPEST, VILÁG-FUTÓ-UTCA 2.

A ZÖLD KÁRPIT

DETEKTIVTÖRTÉNET
IRTA: UNDI IMRE

(2. folytatás.)

— Már három óra van? Úgy tűnt, mintha fél kilenc lenne. A fejem nagyon fáj és kissé elszundítottam és csak most ébredtem föl. Ilyen rettenetes valóra!

— Az óra, az óra! — kiáltott hirtelen kikelve magából. — Nézze — és a többi órára mutatott — a mintaórám tíz perccel késik...

A következő pillanatban kinyílt az ajtó. Megérkezett a rendőrbizottság.

III.

Tubarózsallat.

Elsőnek Roger rendőrfőtiszt lépett be a rendőrorvossal és egy altisztel. Kiszáratva megjelent a küszöbön Cagnard detektív. A főtiszt magához inette Biret-t és elmondatta vele mindazt, amit nem jelenthetett neki telefonon az őrmester. Közben az orvos Vincenthez lépett.

— Hány óra volt akkor, mikor álom jött a szemére? — kérdezte.

— Fél nyolc lehetett.

— Tehát hét órán át nem volt ébren. Nem tud arról, hogy valaki fél nyolc körül itt járt esetleg és valami szerrel elkábította volna?

— Nem. Az utolsó vevőm még hat óra előtt volt itt, az is éppen csak beszólt az ajtón, hogy a megrendelt gyűrű foglalata készen van-e és miután a munka még nem készült el, válaszom után az ajtóban rögtön megfordult és elment. Azóta egy lélek sem járt itt.

Most Biret-höz fordult az orvos.

— Maguk fél háromkor léptek be a helyiségbe. Nem érzett esetleg széngázszagot, ami a kályha túlfűtése folytán elkábíthatta Vincent urat?

— Nem — felelt a rendőr.

A detektív közbeszólt:

— Itt valami gyenge virágillatot érzek!

— Tart ön virágot a bolthelyiségében? — fordult ismét az orvos Vincent-hez.

— Nincs énnálam semmiféle virág. Az ám, most már én is érzem az illatot.

— Tubarózsallat — szólt Roger főtiszt. — De nini, mit látok itten!

A páncélszekrényhez lépett és az ajtó hasítékából egy hófehér fátoldarabot vont elő.

— Úgy hiszem — folytatta nyomatékos és ünnepélyes hangon — nyomozásunk ezzel a két adattal kétségtelen megállapításokat ért el. Ugyan még kiderítetlen, hogy hogyan, Vincent úr tudta nélkül, de egy nő járt itt, aki tubarózsaparfümmöt használt, az ékszerész valamit szerrel elkábította és miközben kirabolta a nyitva lévő páncélszekrényt, sietésben a behajtott ajtó lecsipte fátyolának egy darabját. Állításomat megerősíti az a körülmény is — fordult magyarázólag a detektívhez — hogy az elaltatáshoz folyamodott, mert gyengébb volt az ékszerésznél, míg a férfi-ettes alighanem egy ökölcsapással intézte volna el a dolgot.

Vincent halálravált arccal hallgatta a rendőrfőtiszt szavait.

— A föltevés valószínűnek látszik — mondotta a detektív, közben a legaprólékosabb részletekig sorra vizsgálta a bolthelyiséget. — De ha megengedi, Roger úr, volna néhány kérdésem Vincent mesterhez.

— Tessék.

Minden tekintet a híres nyomozó arcára síklott.

Cagnard azonban, mintha megfeledkezett volna az iménti jelenetről, szó nélkül folytatta vizsgálódását, majd hirtelen mozdulattal leguggolt és a padló deszkáit nézte sorra. Jóllehet a rendőrcsizmák sok havat hordtak be és a ruhákról is sok víz csepegett le, egyhelyt, hol néhány vízszinű cseppet látott, hosszasan időzött tekintetével. Lehajolt és megszagolta a foltokat, zsebkendőjével fölítatta azokat, majd amint egy pillantást vetett fölfelé, az üzleti pult állványának aljára, hirtelen talpraszókött.

— Igen — mondotta — most már volna néhány kérdésem önhez, Vincent úr. Sziveskedjék talán előzőleg mindent elmondani, ami rendkívülit ma délután észrevett. Figyelmeztetnem kell azonban, hogy a legjelentéktelenebbnek látszó részletekről se feledkezzen meg, mert gyakori eset, hogy éppen a legapróbb körülmények adják meg a helyes útmutatást.

Vincent egy kis ideig elgondolkozott.

— Igazán nem tudok többet mondani — szólalt meg — mint amennyit az orvos úrnak említettem és amit Biret jelentett. A fejemet már napok óta kissé fájditottam és ma este különösen erőt vett rajtam a fejfájás. Igaz, egy különös megfigyelést tettem, közvetlen mielőtt az urak ideérkeztek és amit Biret nem említett, hogy a mintaórám, amely után a többit igazítom és amely évente legfőljebb ha néhány másodperc pontatlanságot mutat, tíz perccel késik.

— Biret — szólt a detektív — mit tud erről mondani?

— Így van, ahogy Vincent úr mondja és...

— Ne kerteljen sokat — vágott közbe szigorúan a főtiszt.

— Én nem értem a dolgot — folytatta hebegve a rendőr — de mikor az őrmester úrral együtt beléptünk ide a boltba és én Vincentet a divánra fektettem, észrevettem, hogy az óra állt és az őrmester úr elindította...

— Ismerte azt az őrmestert, vagy a kíséretében levő rendőrt? — kérdezte a detektív.

— Nem. Gyakran megeseit, hogy más kerületből idegen cirkáló járőr jött át.

A detektív Roger főtiszthez hajolt:

— Amíg ez a szerencsétlen ördög itt állt, addig a tettesek, az a két árendőr, nevével elmenekültek... Ugyancsak jókedvű fickók lehettek, hogy rendőri szerepüket tovább folytatták és leadták a jelentést a prefekturára. Különben még most is itt ülne Biret és várhatna bennünket.

IV.

A gyöngy.

Hajnalodott. Egymásután aludtak ki a rótszinű lámpalángok és a szürkületben lassanként kezdett megelevenedni az utca. Úrakeltek az ébredő világváros szokott hajnali vándorai: a tejhordó asszonyok, pékiasok, munkások, hirlapárúsító asszonyok és gyerekek; egy-két ház előtt már a havat kezdték söpörgetni a járdákról, nem kis bosszúságára azoknak, akikre ez a szokatlan és kellemetlen feladat hárult. Már Blondin apó is kinyitotta korcsmája ajtaját. Mihelyt talpon vannak az emberek, dolga akad a jó korcsmárosnak is: ki harapnivalót akar, ki meg egy kis törkölyre néz be, mely a legjobb fűtőanyagnak bizonyul a csikorgó hideg ellen. A járókelők egyik-másikának föltűnt a szokatlan látvány, Vincent ékszerész nyitott boltja az előtte álló rendőráutóval és jóllehet mindegyiküknek sietős volt az útja, többen megálltak és bebámszkoztak az íveajtón, hogy hát mi rendkívüli történik az öreg Cité Fenelonban.

Brilljánst, ékszert, gyöngyöt
mindenképp drágábban vesz (Teréz-templ.)
SZÉKELY EMIL, Király-u. 51. szemben.

Ha ingatlant venni vagy eladni óhajt, forduljon bizalommal hozzám; minden előleg nélkül, szorosán a megállapított jutalékért eléri a leggyorsabb lebonyolítást
KISS LAJOS, Budapest, IX., Lónyal-u. 19.

Hegedű, klarinét, teljes zenekari felszerelés, községi dob, kürt, harmonika, ocarina, zongora, gramfon és lemezek a legolcsóbb árban:
STERNBERG HANGSZERGYÁR
VII., Rákóczi-út 60. (Zenepalota.) Árjegyzéket bérmentve.

Ekék, ekealkatrészek, boronák, kapálókék, fűkaszálók, marokrakó és kéveköti aratógépek, lógeréblyék, kézi-járgányosok, motoros- és gözcséplőkészletek, szecskavágók, répvágók, darálók, morzsavágók s minden egyéb gazdasági gép és szerzőm a

„**HANGYA**” mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legjutányosabban.

Vörösréz pálinkafőző-üstök

és vörösréz mosó-üstök rak-táron mindenféle kivitelben
Máthé András rézmű-
árgyár
Ujpest, Károly-utca 11. sz.

MRAVKÓ JÓZSEF
puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.
Elvállal: mindenféle fegyver javítást, átalakítást, felújítást és belövését.
Elad: elsőrangú gyártmányú golyós, sörtes, ismétlő és automata vadászfegyvereket, pisztolyokat, revolvereket, összes vadászati cikkeket
Legjobb minőségű
mindennemű golyós-, sörtestöltények, lészerék.

Dr. Héray Andor

«Országos Földbirtokrendező Biróság» által engedélyezett ingatlanforgalmi vállalata.
Budapest, IX., Rákos-utca 11., földszint 1.

NINCSEN GONDJA TÉLRE

ha megrendeli a kisgazda, földműves és kisiparos társadalom legszebb és legértelmesebb alábbi naptárait, mert egész télre van szórakozása és emellett sok hasznos és értékes gyakorlati tanácshoz jut a mezőgazdasági teendők köréből.

A Vasárnap Naptára 1923. évre ára 70 K
Az Uj Barázda Naptár 1923. évre ára 100 K
A Nagy Képes Családi Naptár 1923. évre ára 100 K
Nagy Képes szent Család Naptár 1923. évre ára 100 K
A Nagy Képes Regélő Naptár 1923. évre ára 100 K
Az Amerikai Magyarok Naptára 1923. évre ára 100 K
A Familien Volkskalender für das Jahr 1923 ára 100 K
A Falu Naptára 1923. évre ára 70 K

Ha egyszer megvette és átnézte, soha többé más naptárt a kezébe venni nem fog.

A naptárakban megtaláljuk a lefolyt esztendő politikai életének kimagasló mozzanatait, a nagyvilág képekkel gazdagon tarkított eseményeit, ismeretterjesztő cikkeket a tudomány, irodalom és művészet széles köréből, közöttük értékes mezőgazdasági tanulmányokat; azután illusztrált elbeszéléseket, verseket, hasznos útbaigazításokat és a nélkülözhetetlen naptári részt.

Megrendelhetők a kiadóhivatal útján (Budapest, IV., Múzeum-körút 1.), de kaphatók minden lapelárusítónál, könyvkereskedésben és «Hangya» szövetkezetben.

A **Hatvani Növény-nemesítő R.-T.**

által

nemesített
eredeti (nem utántermelt) bõ termő
Hatvani nemesített sörárpa és mák vetőmag

megrendelhető az egyedárúsítónál

Magyar Mag-tenyésztési R.-T.
Budapest, IV., Szép-u. 1.

Telefon: 66-53 és 66-54
Sürgőny cím: „Granarium”.

Hálószobák, ebédlők, teljes lakberendezések, legolcsóbban készítőnél, **BODON** műasztalos bútoraárúházaiban, Péterfy Sándor-u. 42., Garay-térnél. Vidékieknek díjtalan csomagolás és szállítás

DRÓTKERITÉS

legjobb minőségben, legolcsóbban
RENNER ÉS HAMVAI
sodronyfonat- és szilárú készítőknél
Budapest, VIII., Köztemető-út 3. szám.
Baross-tér sarok. Keleti pályaudvar közelében.

Szakorvos rendelő vér- és nemi beteg részére. Ezüst salvarsan-oltás!

Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 32., I. em. 1. (Rókussal szemben.)

Ruházati

szükségletét

legelőnyösebben a
„**HANGYA**”
vidéki szövetkezeteiben
szerezheti be!

Egy darabból kalapált

Vörösrézüstök

legjutányosabban kaphatók
Nagy Ignác cégnél
Budapest, Károly-körút 9.
Alapítástott 1884. Telefon: József 115-15